



IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

Društva sa ograničenom odgovornošću

"Naučno-tehnološki park Crne Gore" d.o.o.

Podgorica

Period 01. januar 2021. godine – 31. decembar 2021. godine

Podgorica, april 2022. godine

Izveštaj o poslovanju Naučno-tehnološkog parka Crne Gore za 2021. godinu

SADRŽAJ

UVOD	3
1. OPŠTI POSLOVI DRUŠTVA.....	6
2. PREGLED AKTIVNOSTI TOKOM 2021. GODINE.....	7
2.1. INFRASTRUKTURA	7
2.1.1. Aktivnosti u oblasti infrastrukture u toku 2021. godine.....	8
3. PROJEKTI SEKTOR.....	10
3.1. Predate projektne aplikacije u toku prve polovine 2021. godine	10
3.2 Projekti čija je realizacija u toku	14
3.2.1 Embedding RRI in Western Balkan Countries: Enhancement of Self-Sustaining R&I Ecosystems – WBC-RRI.NET.....	14
3.2.2 Interreg MED Programme – PANORAMED.....	15
3.2.3 “Increasing Youth Digital Literacy to Mitigate COVID Effects” – COVID-19 Response Fund, U.S. Embassy in Montenegro	16
3.2.4 UNDP - Norveška Ambasada - Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro	17
4. PROGRAMSKI SEKTOR	18
4.1. BoostMeUp (Volume 2) – ključni programski projekat NTP-a	19
5. MARKETING SEKTOR	21
5.1 Realizovane marketing aktivnosti tokom 2021. godine.....	22
5.1.1 Meetup.....	22
5.1.2 Volonteri.....	22
5.1.3 Promocija preduzetničkog društva i aktivnosti	22
5.1.4 Eksterni kanali komunikacije	23
5.1.5 IT PORTAL.....	23
6. MEĐUNARODNA SARADNJA I UMREŽAVANJE	23
7. MENADŽMENT I OSOBLJE NAUČNO-TEHNOLOŠKOG PARKA CRNE GORE.....	24
8. FINANSIJSKI ASPEKTI POSLOVANJA	25
8.1 FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2021. GODINU	25
ZAKLJUČAK.....	30

UVOD

Naučno-tehnološki park Crne Gore (u daljem tekstu: NTP CG) je prihvaćen kao prioritet **Vlade Crne Gore** u oblastima nauke i inovacija, a prepoznat je kao jedan od najznačajnijih infrastrukturnih razvojnih projekata. Ovaj projekat Ministarstvo nauke je realizovalo na osnovu Studije izvodljivosti za uspostavljanje NTP-a CG koju je Vlada usvojila na sjednici od 29. septembra 2011. godine i Strateškog plana za uspostavljanje prvog NTP-a u Crnoj Gori, usvojenog na sjednici Vlade od 27. decembra 2012. godine.

Pored gore navedenih strateških dokumenata, projekat uspostavljanja NTP-a CG u Podgorici u skladu je sa:

- Programom pristupanja Crne Gore EU (PPCG) 2017-2020;
- Programom ekonomskih reformi (PER) 2018-2020 - Prioritetna reformska oblast "Istraživanje, razvoj i inovacije (RDI) i digitalna ekonomija", Prioritetna reformska mjera br. 15: Uspostavljanje Naučno-tehnološkog parka u Podgorici;
- IPA II Finansijskom perspektivom 2014-2020, Sektor "Konkurentnost i inovacije", Prioritet Akcija 2. Ekonomija zasnovana na znanju, Akcija "Unapređenje poslovnog okruženja i konkurentnosti privatnog sektora"; i
- Strategijom pametne specijalizacije 2019-2024, koja je 2019. godine dobila zeleno svjetlo od Evropske komisije.

Vlada Crne Gore je Zaključkom, broj: 07 - 1773 od 09. juna 2017. godine, dala saglasnost da se centralna jedinica NTP-a u Podgorici uspostavi u kampusu Univerziteta Crne Gore (UCG), kroz prenamjenu postojećeg objekta UCG-a u izgradnji (završeni grubi građevinski radovi) koji je bio predviđen za potrebe tri fakulteta. Vlada je zadužila Ministarstvo nauke i UCG da realizuju aktivnosti na realizaciji projekta uspostavljanja NTP-a CG i o tome informišu Vladu.

NTP CG treba da podstiče saradnju naučnih i akademskih institucija sa privredom i finansijskim sektorom kako bi na najefikasniji način postao generator inovativnih aktivnosti, preduzetništva, te razvoja proizvoda i usluga visoke dodate vrijednosti. NTP CG će takođe biti značajna institucija za implementaciju **Strategije pametne specijalizacije - S3.me**.

NTP CG u fokusu svog rada ima kreiranje tehnološkog razvojnog centra Crne Gore, koji će svojim različitim programima i aktivnostima pružati adekvatnu podršku unapređenju inovaciono-preduzetničkog ekosistema, te na taj način doprinijeti bržem ekonomskom razvoju naše zemlje.

Izveštaj o poslovanju se radi na osnovu politike društva o izvještavanju i obaveze prema Vladi Crne Gore kao većinskom osnivaču, u smislu davanja informacije o poslovanju društva za prethodnu kalendarsku godinu. Izveštaj je urađen po utvrđenoj metodologiji menadžmenta i prikazuje realne poslovne procese i parametre uz sva ograničenja.

I OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

	NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA	Društvo sa ograničenom odgovornošću "Naučno-tehnološki park Crne Gore" - Podgorica
1.	Skraćeni naziv	"NTP CG" D.O.O.
2.	Sjedište	Podgorica, Bulevar Mihaila La lića bb.
3.	Telefon	+382 20 482 454
4.	Web E-mail	www.ntpark.me office@ntpark.me
5.	Broj upisa u Centralni registar Privrednog suda	30/31-21159-9
6.	Poreski identifikacioni broj	03280896
7.	Transakcioni računi	520-39878-42- Hipotekarna banka
8.	Šifra djelatnosti	6820
9.	Menadžment preduzeća	Velibor Bošković, Izvršni direktor
10.	Odbor direktora (OD) čine predstavnici više institucija koje su učestvovala u razvoju ovog projekta. Na taj način pomenute institucije će imati značajnog uticaja na dalji razvoj projekta u različitim segmentima, što bi trebalo da doprinese kvalitetnijim rezultatima poslovanja. Aktuelni sazivi OD je imenovala Vlada, 11. juna 2021. godine.	Žana Kovijanić Vukićević, predsjednica Odbora direktora, Sanja Peković, potpredsjednica Odbora direktora; Mileta Radovanić, član; Miloš Daković, član; Marko Radonjić, član.

NTP CG osnovan je sa ciljem pružanja podrške i jačanju potencijala ekonomskog rasta i razvoja Crne Gore, kroz osnivanje i rast kompanija/timova u visokotehnološkim djelatnostima. Takođe, poseban aspekt djelovanja NTP-a CG je i podrška u razvoju i komercijalizaciji inovativnih ideja i projekata.

NTP CG osnovan je u partnerstvu Vlade Crne Gore i Univerziteta Crne Gore uz zajedničku viziju da postane ključno mjesto na kojem će se spajati inovativni i kreativni pojedinci i projekti, uz intenzivnu saradnju najvažnijih stejkholdera preduzetničkog procesa (nauke i privrede).

Vizija

NTP CG želi da postane generator inovacionih procesa u Crnoj Gori, pružajući podršku kompanijama koje su zasnovane na kreativnim, inovaciono orijentisanim i na visoko tehnološki baziranim idejama.

Misija

Podrška preduzetničkim poduhvatima kroz procese inkubacije, finansiranja, obuke, mentorstva i povezivanja sa ekosistemima tehnoloških inovacija, kako onih regionalnih, tako i globalnih.

Ubrzavanje inovacija proizvoda u privatnom sektoru kroz programe podrške i grantove koji podstiču razvoj novih proizvoda i inovacija.

Podsticanje saradnje sa poslovnim i akademskom zajednicom, kao i donosiocima odluka unutar Crne Gore.

Kreiranje stimulativnog okruženja koje podstiče inovacije i saradnju, privlačenjem i pružanjem podrške stanarima usredsređenim na razvoj proizvoda i usluga zasnovanih na tehnologiji i komercijalizaciji naučnih istraživanja.

Programski ciljevi

Programski ciljevi razvoja NTP-a CG su u skladu sa razvojnim ciljevima definisanim Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore (S3.me) i ciljevima održivog razvoja UN (SDG).

Kroz usklađivanje ciljeva sa S3 omogućiće se jačanje konkurentnosti ekonomije kroz povezivanje sopstvenih snaga u istraživanju i inovacijama sa potrebama i razvojnim mogućnostima privrede. Postizanje glavnog cilja S3, odnosno modernizovana i konkurentna Crna Gora, bazira se na tri ključna strateška vertikalna i jednom horizontalnom prioritetu:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane,
- Energija i održiva životna sredina,
- Održivi i zdravstveni turizam i
- ICT

NTP CG predstavlja jedan od ključnih infrastrukturnih i insitucionalnih modela za podršku privredi u ostvarivanju navedenih ciljeva.

Međutim, potrebno je naglasiti da NTP CG nije fokusiran isključivo na sektore definisane S3 strategijom, već će podržavati sve one projekte koji u sebi imaju komponente inovativnosti, razvoja ili implementacije visokotehnoloških rješenja sa značajnim potencijalom rasta, razvoja, zapošljavanja i izvoza.

U svom radu i organizovanju aktivnosti, NTP CG je baziran na sledećim dokumentima:

- Zakon o inovacionoj djelatnosti
- Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija
- Program za inovacije 2021-2024

Osim navedenih dokumenata, NTP CG će se u narednom periodu oslanjati i na strateška dokumenta Univerziteta Crne Gore, kao što je „Strategija razvoja Univerziteta Crne Gore 2019-2024“, i usklađivati svoje aktivnosti sa navedenim dokumentom.

Takođe, u svom poslovanju NTP CG će voditi računa i o drugim strateški važnim dokumentima Vlade Crne Gore i njenih resora kako bi svoje djelovanje u potpunosti podredio politikama Vlade za dalji razvoj naše zemlje. Tu se ističu dokumenta Ministarstva ekonomije, finansija, turizma i održivog razvoja, javne uprave i slično.

Operativni kapaciteti NTP-a CG su podijeljeni na četiri segmenta:

- **OPŠTI POSLOVI,**
- **PROGRAMSKI SEKTOR (sektor za podršku i upravljanje resursima),**
- **PROJEKTI SEKTOR (eksterno finansirani razvojni projekti),**
- **MARKETING SEKTOR (sektor za podršku razvoju i promociju društva i njegovih aktivnosti).**

1. OPŠTI POSLOVI DRUŠTVA

Kao centralni dio preduzetničko-inovacionog ekosistema, NTP CG je pred sebe postavio nekoliko ključnih izazova. Uzimajući u obzir činjenicu da je ovo prva institucija ovog tipa u Crnoj Gori, kao primarni izazovi su postavljeni:

- Afirmisanje institucionalnog imidža,
- Izrada programskog kurikuluma,
- Definisanje i kreiranje kanala komunikacije sa ciljnim grupama i krajnjim korisnicima,
- Opšti poslovi vezani za adaptaciju zgrade NTP-a CG.

Riječje o ključnim aktivnostima koje su u narednom periodu od vitalnog značaja za uspostavljanje punog operativnog kapaciteta NTP-a CG, koje su započete u 2021. godini, a čiji se nastavak realizacije planira i u toku 2022. godine.

1. Izveštaj o radu za 2020. godinu kao i plan rada za 2021. godinu usvojio je prethodni OD jednoglasno, a Vlada Crne Gore nakon toga tokom mjeseca aprila 2021. godine usvojila je informaciju o izvještaju o radu NTP CG za 2020 godinu.
2. **NTP CG je 2021. godine postao počasni član prvog crnogorskog klastera IT inovativnih kompanija.**

Svrha formiranja IT klastera inovativnih kompanija jeste ojačavanje i širenje crnogorske IT zajednice, povećanje obima poslovanja, edukacija, zapošljavanje i izvoz IT usluga. Kreiranjem ovog klastera kompanije će zajednički raditi na specijalizovanim obukama za zaposlene i zainteresovane pojedince iz ovog sektora kroz razvoj nacionalne IT akademije.

Takođe, udruženim nastupom na domaćem i prije svega na ino - tržištima kompanije će raditi na ozbiljnim projektima za koje je potrebno više stotina IT inženjera, grafičkih dizajnera ili marketing menadžera. Postizanjem sinergijskog efekta ovog klastera doći će do rasta i razvoja cjelokupnog IT sektora koji će zapošljavati više ljudi, ostvariti značajne prihode na ino - tržištima i biti ključni nosilac digitalizacije cjelokupnog crnogorskog društva, od državnih institucija do kompletne privrede.

3. Tokom 2021. godine NTP CG je učestvovao u događaju **“Infinite Loop”** organizovanom od strane studentske organizacije **EESTEC LC** donirajući **150 eura**, kao i pružajući pomoć u promociji i marketinškim aktivnostima pri realizaciji samog događaja.
4. Tokom prve polovine 2021. godine NTP CG podržao je i nevladinu organizaciju NVO **“Korak sa naukom”** u organizovanju događaja **“Inženjerska škola nauke 2021”** koji je ujedno i jedini događaj tog tipa koji se organizuje na sjeveru Crne Gore, donirajući **100 eura**, kao i pružajući marketinšku podršku, podršku u promociji ali i ličnim prisustvovanjem na otvaranju događaja 05.07.2021. godine.
5. NTP CG je podržao dva događaja studentske organizacije **BEST** pružajući, na prvom logističku i marketinšku podršku, dok je na drugom događaju **“Kurs na 5 volti”** pored marketinške i promotivne, pružio i finansijsku podršku u iznosu od **100 eura**.

2. PREGLED AKTIVNOSTI TOKOM 2021. GODINE

Pregled aktivnosti NTP-a CG uključuje sedam sektora u okviru kojih su se odvijale različite aktivnosti tokom 2021. godine, a koje će u nastavku teksta biti detaljno opisane. Takođe, tu su aktivnosti koje su preduzete sa ciljem jačanja kapaciteta ovog društva:

2.1. INFRASTRUKTURA

NTP CG je u 2021. godini intenzivno radio na uspostavljanju pretpostavki za nastavak i intenziviranje izvođenja radova na zgradi NTP-a koji su u pomenutom periodu usporeno funkcionisali iz razloga tehničke, građevinske i administrativne prirode.

- Radi se o Ugovoru o javnoj nabavci zaključenog 27.03.2020. godine između Uprave javnih radova i „Novi volvox” d.o.o. Podgorica, za izvođenje radova na izgradnji NTP-a CG u vrijednosti cca 8 miliona eura. Do 31.12.2021. je građevinski izveden jedan dio radova koji nije moguće precizno procijeniti, pa bi se proizvoljnom procjenom moglo reći da se radi o 1/3 ukupnih radova na objektu. U finansijskom smislu, zbog jasnih pravila, realizovano je i manje od 1/3 budžeta. U tehničkom smislu do sada je urađeno praktično sve što se moglo uraditi obzirom na građevinsku problematiku na samom objektu.

- UJR će tokom 2022 godine morati da raspiše još 2 manja tendera i to za Trafostanicu (koja je dio integralnog projekta), vrijednosti cca 150 000€ i osnovno opremanje objekta koji je poseban projekat u vrijednosti od cca 300 000€, kako bi se objekat stavio u funkciju.

II Problemi/razlozi koji su nastali u realizaciji projekta

Obzirom da se radi o projektu adaptacije postojećeg objekta, koji je star oko desetak godina, nakon početka ugovorenih radova naišlo se na različite probleme na terenu koji su nastali zbog:

- 1) Nemogućnosti detaljnog uvida u postojeće stanje i neupotrebljivosti prvobitnog projekta (objekat je u izvedenom stanju bio duži za 1.5m od prvobitnog projekta), kao i loše izvedenih radova na samom objektu prilikom prvobitne gradnje, došlo se do situacije da nova projektna dokumentacija (novi arhitektonski projekat) nije do kraja potpuna i zahtijevala je određenu dopunu. Ovaj problem predstavlja objektivnu okolnost. To zapravo znači da ni projektant, a ni revident nijesu mogli do kraja predvidjeti ove probleme.
- 2) Osim ovog problema, prilikom raspisivanja tendera postojali su određeni radovi koji su bili dio projekta, a koji su tehničkom greškom izostavljeni od strane Uprave javnih radova prilikom raspisivanja tendera.
- 3) Treći problem jeste djelimična nepreciznost određenih segmenata projekta, u dijelu pojedinih količina građevinskih stavki ili određenih grešaka u projektnoj dokumentaciji, koji su zahtijevali izmjene i dopune od strane samog projektanta.

Svi navedeni problemi su doveli do otežanog izvođenja radova jer su nepredviđeni radovi preduslov za nastavak ugovorenih radova. Treba napomenuti da navedeni problemi nisu prouzrokovali nikakvu štetu u finansijskom smislu za investitora, jer su u građevinskom smislu svi ti radovi svakako morali biti urađeni od starta. Međutim, protok vremena, produžetak rokova za izgradnju objekta, te rast cijena građevinskog materijala svakako negativno utiču na sami proces izgradnje ali i aktivnosti Naučno-tehnološkog parka čiji je prvobitni plan bio da se u objekat useli do 31.12.2021 godine. Na žalost, ne krivicom samog NTP-a, moramo konstatovati da se određenim propustima svih aktera u sistemu sprovođenja i realizacije projekta adaptacije zgrade NTP-a nanijela određena šteta kako u operativnom tako i u finansijskom smislu samom NTP-u.

2.1.1. Aktivnosti u oblasti infrastrukture u toku 2021. godine

- Nakon utvrđenih problema i mnogobrojnih sastanaka u Upravi javnih radova kojima su prisustvovali predstavnici UJR-a, projektanta, izvođača, nadzora, Ministarstva ekonomskog razvoja, kao i NTP-a, precizirani su nepredviđeni i neugovoreni radovi na stručnom nivou.

- UJR je zahtijevala od NTP-a kao korisnika projekta da se izvrši dopuna projektne dokumentacije (projektant i revident) te nakon toga pošalje UJR na dalju proceduru ili neposredne pogodbe sa Izvođačem ili raspisivanje dodatnog Tendera. Kompletna dopuna projektne dokumentacije je od strane NTP-a poslata UJR kao i MER i to **16.04.2021.** godine sa pratećim dopisima prema objema institucijama. Procijenjena vrijednost nepredviđenih i naknadnih radova sa viškovima je cca 830.000€ bez PDV-a, što predstavlja oko 12% ukupne vrijednosti ugovora. Standardi odstupanja u praksi na projektima adaptacije građevinskih objekata su do vrijednosti od 15% ugovorene cijene radova.
- **03.09.2021.** godine održan je sastanak kojim je predsjedavao Ministar Jakov Milatović na kome su bili predstavnici MER-a, UJR-a, NTP-a, Izvođača, nadzora, MEPU-a, na kojem je dogovoreno intenziviranje svih aktivnosti vezano za rješavanje problema dodatnih radova na objektu NTP.
- **Rješenjem Uprave javnih radova od 06.09.2021. godine formirana je Komisija za utvrđivanje stanja izvedenih radova i analize dodatnih radova neophodnih za stavljanje u funkciju objekta Naučno tehnološki park u Podgorici.** Komisija je utvrdila činjenično stanje i potencijalne opcije za rješavanje predmetnog problema. Kao prvu opciju komisija je preporučila direktan pregovarački postupak sa postojećim izvođačem radova, kompanijom Novi Volvox d.o.o., Podgorica. **Dana, 20.09.2021.** godine održan je sastanak povodom direktnih pregovora sa kompanijom Novi Volvox d.o.o. kojim je predsjedavao Ministar Jakov Milatović.
- Nakon inicijalnog dogovora u direktnim pregovorima MER, UJR i Izvođača, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je ipak naložilo da UJR raspiše tender za dodatne i nepredviđene radove.
- Uprava Javnih radova je **11.10.2021. raspisala tender za dodatne i nepredviđene radove** na objektu NTP-a procijenjene vrijednosti 822.000 eura bez PDV-a, sa rokom dostavljanja ponuda do 15.11.2021 godine.
- **Dana 15.11.2021. godine tenderska komisija** koju je formirala UJR, a čiji je član bio i direktor NTP-a, otvorila je pristiglu dokumentaciju koju je poslao samo jedan ponuđač i to kompanija Novi Volvox, te utvrdila da je dostavljena dokumentacija u skladu za zakonom. Vrijednost ponude sa uključenim PDV-om iznosi **996.620,00 eura.**
- Ugovor između UJR-a i Novi Volvox-a potpisan je **31.12.2021.** godine, što znači da su se stekli svi preduslovi da se radovi na objektu NTP-a inteziviraju i da se očekuje da će isti biti završeni do kraja 2022. godine. Ova projekcija važi ukoliko ne bude novih nepredviđenih problema ili okolnosti na koje NTP ne može uticati.

3. PROJEKTI SEKTOR

Projektni sektor ima za cilj pripremu što većeg broja projekata, čije će aktivnosti i ciljevi biti usklađeni sa misijom unapređenja inovaciono-preduzetničkog ekosistema u Crnoj Gori, a vodeći se Starteškim smjernicama koje su definisane osnivačkim aktima NTP-a CG i Strategije pametne specijalizacije i SDG-a kao što je i pomenuto u uvodnom dijelu.

Opšti cilj projektnog sektora u ovoj godini je uspješno uspostavljanje saradnje i izrada projektnih predloga, sa nastojanjem da u narednim godinama donesu što veći broj kvalitetnih projekata i učešća u aktivnostima koje su u skladu sa navedenim strateškim i operativnim ciljevima NTP-a CG. Projektni sektor ima važnu ulogu u razvoju aktivnosti NTP-a CG, koje su definisane zajedno sa programskim sektorom, ali i finansiranja istih, jer je jedan od ključnih ciljeva ovog sektora obezbjeđivanje dodatnog finansiranja od strane različitih fondova, a prije svega EU fondova koji su dostupni i koji će biti dostupni NTP-u u narednom periodu.

3.1. Predate projektne aplikacije u toku prve polovine 2021. godine

1. IPA II – Multi-annual Action Programme for Montenegro on Employment, Education and Social Policies (2015-2017)

Poziv: Implementation of training and education for deficit occupations

Naziv projekta: New Skills for New Jobs

Nosilac projekta: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

Ukupan budžet projekta: 129.000,00 €

Vrijednost NTP budžeta: cjelokupan

NIJE ODOBREN

2. U.S. Embassy - Democracy Commission Small Grants Program

Naziv projekta: WRise – Women Rise

Nosilac projekta: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

Ukupan budžet projekta: \$ 29,524.00

Vrijednost NTP budžeta: cjelokupan

NIJE ODOBREN

3. Bugarska Ambasada - Bulgarian Development Aid

Poziv: Grant putem Službene razvojne pomoći Republike Bugarske

Naziv projekta: Bio.Tech - Knowledge exchange and digitalization in biotechnology

Nosilac projekta: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

Partner: Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore

Ukupan budžet projekta: 59,500.00 € (110,113.2 BGN)

Vrijednost NTP budžeta: cjelokupan budžet prema aplikaciji pripao bi NTP-u, koji bi kasnije bio raspoređen na potrošnju po različito predviđenim aktivnostima na projektu

NIJE ODOBREN

4. IPA II - Cross-Border Cooperation Programme Montenegro - Kosovo* 2014-2020 under the Instrument for Preaccession Assistance (IPA II)

Poziv: Cross-border Cooperation Action Programme Montenegro-Kosovo

Naziv projekta: Virtual.Heritage: Innovative Cooperation Model in Valorisation of Cultural and Natural Heritage in Montenegro and Kosovo

Nosilac projekta: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

Partneri: Innovation Centre Kosovo i NGO „AD HOC“ Crna Gora

Ukupan budžet projekta: 386,000.00 €

Vrijednost NTP budžeta: cca 65,000.00 € (okvirna cifra je data iz razloga što prvi stepen evaluacije i slanja projektnog prijedloga ne podrazumijeva sastavljanje detaljnog budžeta, već okvirnog cjelokupnog iznosa)

PRIJEDLOG PROJEKTA (CONCEPT NOTE) JE PROŠAO PRVI KRUG SELEKCIJE, SLIJEDI KREIRANJE I PODNOŠENJE PUNE APLIKACIONE FORME PROJEKTA

5. Norveška Ambasada - Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro

Naziv: Razvoj inovacionog ekosistema u Crnoj Gori

Ukupan budžet projekta: 50,000.00 €

Vrijednost NTP budžeta: cjelokupan - projekat predviđa pružanje operativne i konsultantske podrške razvoju NTP-a u Crnoj Gori. Ovo znači da NTP neće dobiti direktnu isplatu sredstava, već neophodnu podršku u navedenoj vrijednosti.

ODOBREN

6. IPA II - Annual Action Programme for Montenegro for the year 2020

Poziv: Scientific potential in support of innovation development

Naziv projekta: RFID Sensors in Agricultural Products Chain in Montenegro

Nosilac projekta: NU "Tehničko-Istraživačka Laboratorija", Crna Gora

Partner: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

Ukupan budžet projekta: 122,000.00 €

Vrijednost NTP budžeta: cca 20,000.00 € (okvirna cifra je data iz razloga što prvi stepen evaluacije i slanja projektnog prijedloga ne podrazumijeva sastavljanje detaljnog budžeta, već okvirnog cjelokupnog iznosa)

NIJE ODOBREN

7. HORIZON-WIDERA-2021-ACCESS-06

Poziv: HORIZON-WIDERA-2021-ACCESS-06-01 - Support for R&I policy making in the Western Balkans

Naziv projekta: R&I POLICY making, implementation and support in the Western Balkans

Vodeći partner: Centar za društvene inovacije, Beč, Austrija

Partneri: 14 organizacija među kojima je i Naučno-tehnološki park Crne Gore

Ukupan budžet projekta: 4,993,109.00 €

Vrijednost NTP budžeta: 215,843.00 € (navedeni pripadajući budžetski dio ide NTP-u koji će se trošiti na realizaciju projektnih aktivnosti u periodu realizovanja projekta, kao i na troškove osoblja zaposlenog na realizaciji projekta)

ODOBREN

8. HORIZON-EIE-2021-SCALEUP-01-01

Poziv: HORIZON-EIE-2021-SCALEUP-01-01 of the European Research and Innovation funding programme Horizon Europe

Naziv projekta: CrossRegPioneers - European Pioneers for Cross-regional Corporate & Start-up Innovation Ecosystem

Partneri: Espoo (Finland), Bayern (Germany), and Catalonia (ACCIÓ), Naučno-tehnološki park Crne Gore je klasifikovan kao "supporting institution", a ne kao direktni partner, i na ovaj način NTP-u je obezbijeđen besplatan pristup brojnim networking event-ima i događajima, istraživačkim materijalima i rezultatima projekta koji za svrhu imaju promociju preduzetništva, inovacija, i različitih programa za podršku razvoju inovativno baziranih biznisa.

Ukupan budžet projekta: / €

Vrijednost NTP budžeta: / €

REZULTATI SE ČEKAJU

9. Western Balkans Fund (WBF)

Poziv: 4th Call for Project Proposals

Naziv: Balkan Innovation School (BInnoS)

Partneri: 1. Naučno-tehnološki park Čačak, Srbija

2. Preduzetnički centar grada Banja Luka, Bosna i Hercegovina

Ukupan budžet projekta: 16,620.00 €

Vrijednost NTP budžeta: 16,620.00 € (projekat podrazumijeva 80% učešća WBF fonda, a 20% učešća partnera na projektu. To znači da 13,050.00 € u vidu granta dodjeljuje WBF, a ostatak partneri.

REZULTATI SE ČEKAJU

10. Ministarstvo ekonomskog razvoja Crne Gore – Predakceleracijski program za startapove

Poziv: Javni poziv za strateško partnerstvo u sprovođenju predakceleracijskog programa za startapove

Naziv projekta: BoostMeUp (vol. 2)

Nosilac projekta: Inovaciono preduzetnički centar „TEHNOPOLIS“ d.o.o., Nikšić

Projektni partneri: 1. Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

2. Amplitudo d.o.o.

3. Crnogorski Telekom a.d.

Ukupan budžet projekta: 150.300,00 €

Vrijednost NTP budžeta: 5.400,00 €. Projekat je dominantno koncipiran da podrži korisnike projektnih aktivnosti. NTP je kroz saradnju sa Crnogorskim Telekomom obezbijedio direktnu finansijsku pomoć od 30.000 eura za startup timove koji su selektovani da prođu višemjesečni program predakceleracije.

ODOBREN

3.2 Projekti čija je realizacija u toku

3.2.1 Embedding RRI in Western Balkan Countries: Enhancement of Self-Sustaining R&I Ecosystems – WBC-RRI.NET

Projektom WBC-RRI.NET se podstiče primjena principa odgovornog istraživanja i inovacija (RRI) na teritorijalnom nivou u zemljama Zapadnog Balkana (WBC), kako bi se potom promovisao upravljački RRI (Responsible Research and Innovation) okvir na više nivoa. Principi RRI će djelovati kao otvorenost zajedničkog učenja i širenja znanja i difuzija RRI inovacija u upravljanju istraživanjima na teritorijalnom nivou WBC, uključujući postojeće ili planirane strategije pametne specijalizacije (S3) u WBC. Primjena RRI principa u teritorijalnom upravljanju WBC kroz fokus istraživanja i inovativnih napora sa ciljem smanjenja razlike za ostalim evropskim regionima.

U sklopu projekta WBC-RRI.NET Naučno—tehnološki park CG je učestvovao u nizu aktivnosti. Jedna od njih je mapiranje ključnih aktera na nivou Crne Gore iz domena odgovornog istraživanja u inovacijama, a koji mogu biti involvirani u projekat. Osim toga mapirane su i predstavljene najbolje prakse, strategije i politike koje doprinose razvoju ove oblasti u Crnoj Gori.

U novembru 2021 su održani sastanci radnih grupa koje će raditi na promovisanju projekta. Za podsticanje mobilizacije znanja o RRI. Formirane su 3 tematske radne grupe: 1) WBC unakrsna radna grupa za etiku i pol; 2) WBC unakrsna radna grupa za naučno obrazovanje i javni angažman; 3) WBC unakrsna radna grupa za otvoreni pristup i otvorenu nauku. Pored definisanja pozicija na sastancima su podeljena zaduženja i odgovornosti projektnim partnerima u okviru radnih grupa.

Trenutno su u toku sastanci i radionice za budući trogodišnji scenario koji će se implementirati na teritoriji svih zemalja projektnog područja. Crna Gora je napravila tri verzije svog mogućeg scenarija, akcentirajući studiju slučaja Solana Ulcinj.

3.2.2 Interreg MED Programme – PANORAMED

Projekat ima za cilj da identifikuje, angažuje i okupi Med Blue Biotechnology (BBt) inovacionu zajednicu Mediterana kako bi ojačao odnose među svojim organizacijama u multilateralnom okviru za koordinaciju koji se bavi i teritorijalnom dimenzijom i makroregionalnom perspektivom. B-Blue projekat se bavi ovim uskim grlima i izazovima eksploatacije morskih bio-resursa.

B-Blue radi na primjeni transnacionalnog mehanizma koordinacije za BBt zajednicu putem međusobnog povezivanje digitalne platforme BBt zajednice i mediteranske mreže zajedničkog prostora na izabranim lancima vrijednosti BBt (BBt HUB). Štaviše, projekat promovise teritorijalni, multiaktivni i saradnički pristup uspostavljanjem pet HUB-ova Plave biotehnologije zasnovanih na inkluzivnoj viziji živih laboratorija. Pristup petostruke zavojnice, promovisan u BBt HUB-ovima projekta B-Blue, okuplja različite aktere BBt sektora sa ciljem generisanja inovacija i poboljšanja inovacionih kapaciteta uključenih zajednica.

B-Blue ima za cilj okupiti BBt inovacionu zajednicu na Mediteranu i razviti okvir za koordinaciju plodnog transnacionalnog tržišta kroz:

1. promociju multilateralnih inicijativa i projekata u sektoru;
2. podsticanje usklađivanja nacionalnih/regionalnih politika i finansijskih instrumenata koji se bave plavom bioekonomijom;
3. stvaranje zajedničke sredine za inovacijsko znanje;
4. prevazilaženje velike fragmentacije u sektoru kako bi se otključao visok inovacioni potencijal i olakšalo finansiranje projekata.

Krajnji cilj je definisanje, dizajn i primjena strukturiranog okvira (koji od prvih koraka uključuje i zemlje MENA) da olakšava uspostavljenoj BBt zajednici ne samo da uhvati nove poslovne mogućnosti ili multilateralne inicijative u smislu koordiniranih zahtjeva za finansiranje, već i da orijentiše politiku i programe finansiranja radi usklađivanja nacionalnih/regionalnih inicijativa na mediteranskom nivou u BBt sektoru.

Događaji i datumi od značaja za projekat B-Blue u 2021. godini su:

- **22. april**

U sklopu Međunarodnog dana planete Zemlje koji se obilježava 22. aprila širom svijeta, Naučno-tehnološki park Crne Gore organizovao je online radionicu o značaju izgradnje plave biotehnološke zajednice na Mediteranu.

- **5. oktobar**

Organizovana radionica o značaju plave biotehnoške zajednice za ekonomski rast Crne Gore. Naučno-tehnološki park Crne Gore, u prostorijama Instituta za biologiju mora (Put I. Bokeljske Brigade 68, 85330 Kotor) organizovao je radionicu „Značaj plave biotehnoške zajednice za ekonomski rast u Crnoj Gori“. Radionica je imala za cilj da potencijalnim partnerima i stejkholderima predstavi ciljeve, rezultate na projektu, kao i da ukaže na potencijalne pravce daljeg razvoja ove veoma atraktivne oblasti, koja posjeduje značajan potencijal za održivi ekonomski razvoj.

Kroz B-Blue projekat NTP želi da dodatno afirmiše sve ključne stejkholdere u Crnoj Gori u pravcu prepoznavanja potencijalnih plavih tehnologija, a prije svega da NTP dodatno stimuliše jače veze između transnacionalnih BLUE aktera i IT zajednice u Crnoj Gori. Jedan od ključnih zaključaka ove radionice jeste dogovor učešća NTPa u kreiranju prvog crnogorskog klastera plave ekonomije na čelu sa Institutom za Biologiju mora iz Kotora.

- **18. i 19. oktobar**

Održana konferencija “Plavi rast” u sklopu projekta B-blue

Hrvatska agencija za mala preduzeća, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) kao projektni partner u okviru strateškog projekta B-Blue, organizovala je dvodnevnu investicionu konferenciju “Plavi rast” u Šibeniku koja je okupila preduzetnike i partnere projekta iz Francuske, Italije, Grčke, Slovenije, Crne Gore, Španije, Portugala i Tunisa, kao i predstavnike Evropske komisije i drugih stranih eksperata, od kojih su neki učestvovali onlajn.

- **26. i 27. novembar**

Organizovan Forum plavog rasta: Predstavljene prilike koje nudi plava ekonomija

NTP CG učesnik na prvoj međunarodnoj naučnoj konferenciji iz oblasti pomorstva pod nazivom “1st Kotor International Maritime Conference” (KIMC), u organizaciji Pomorskog fakulteta Kotor. Suorganizatori konferencije su Opština Kotor i Privredna komora Crne Gore. NTP CG, predstavio je dosadašnje rezultate na projektu B-blue.

3.2.3 “Increasing Youth Digital Literacy to Mitigate COVID Effects” – COVID-19 Response Fund, U.S. Embassy in Montenegro

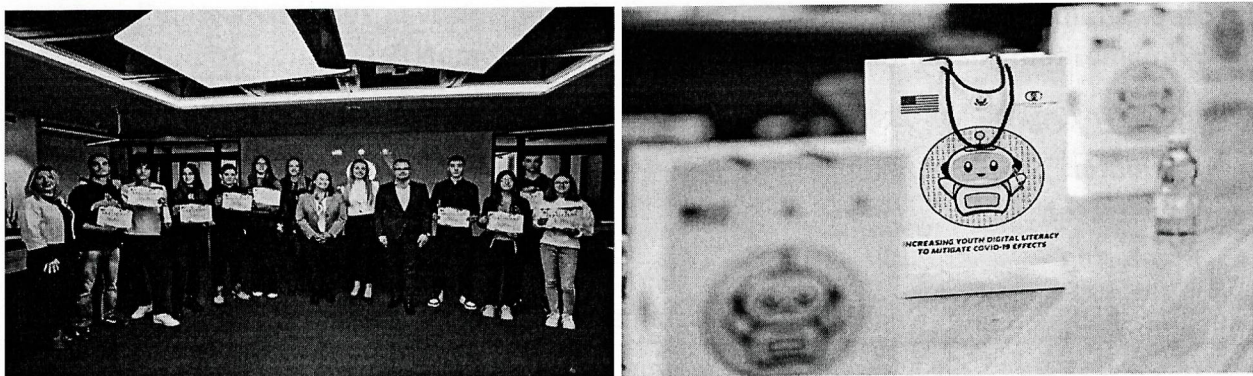
Ovaj projekat odobren je od strane Ambasade U.S. u Crnoj Gori sa ciljem da podrži aktivnosti koji tretiraju sekundarne efekte pandemije COVID-19, pri čemu je bilo potrebno da su usmjereni na ranjive kategorije društva. Projektni prijedlog NTP-a CG objedinio je prednosti programerskih IT obuka, kao i obuke u 3D modeliranju za djecu starosti od 14 do 16 godina koja bi prošla po dvije

četvoromjesečne obuke u programiranju i 3D modeliranju. Nakon toga bi kao rezultat uspješno sprovedenih obuka nastalo nekoliko igrica sa tematikom COVID-19 kojima je uloga da mlađe generacije upoznaju sa pandemijom iz jednostavnijeg ugla, a sve preko interaktivnih igrica.

Takođe, rezultat 3D obuke bilo bi nekoliko 3DP modela zaštitne opreme (npr. adapter za ručke, modeli vizira, maski, različitih cjevčica za maske i sl.). Kao sekundarni rezultat sprovođenja ovakvih obuka osim navedenih rezultata, je osnaživanje i davanje podstreka mlađim generacijama da se još u tim godinama polako počnu usmjeravati i obrazovati u oblastima koje bi im obezbijedile najveće prilike u budućnosti, kako za kreiranje njihovih startap rješenja, gdje bi imali očekivanu podršku NTP-a CG, tako i za pronalaženje različitih inovativnih rješenja kojima se tretiraju različite oblasti i situacije u društvu. Realizacija projekta počela je 01.10.2020. godine i trajala je do oktobra 2021. godine. Ukupno 30 učesnika sticali su znanja i vještine u toku osmomjesečnih obuka, nakon čega je uslijedio i po jedan mjesec mentoring sesija na kojima su učesnici grupno radili na temama koje su dogovorili sa mentorima. Obuke su uspješno privedene kraju, i učesnici su pozitivno reagovali na prezentovani sadržaj sa oba modula koji se tiču 3D modeliranja i štampe, a zatim i programiranja.

Finalni događaj u sklopu projekta digITrening organizovan je od strane Naučno-tehnološkog parka Crne Gore, 13. oktobra 2021. godine. Finalni događaj pod nazivom digITevent, u sklopu projekta "Povećanje digitalne pismenosti mladih za ublažavanje posljedica koronavirusa" koji je finansirala Ambasada SAD u Podgorici, uspješno je implementiran uz prisustvo njene ekscelencije, gospođe **Džudi Rajzing Rajnke ambasadorke SAD-a u Crnoj Gori.**

Fotografije – Finalni događaj "digITevent"



3.2.4 UNDP - Norveška Ambasada - Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro

Programom podrške UNDP-a i "Norveška za vas" Naučno-tehnološki park Crne Gore dobio je priliku da u decembru 2021. godine posjeti kolege iz Naučno-tehnološkog parka Beograd u Srbiji. Naučno-tehnološki park je institucija prepoznata kao jedna od glavnih aktera u Crnoj Gori

zaduženih za podsticanje razvoja inovacionog ekosistema sa naglaskom na razvoju inovativnih aspekata biznis zajednice kao budućeg generatora ekonomskog rasta u Crnoj Gori. U tom pogledu veoma je bitna saradnja sa ostalim regionalnim i međunarodnim privatnim i javnim institucijama koje zagovaraju sličnu viziju i misiju i doprinose razvoju inovativnog ambijenta u zemljama u kojima se nalaze.

Iz tog razloga Naučno-tehnološki park Crne Gore smatra da je od izuzetne važnosti uspostaviti saradnju sa naučno tehnološkim parkovima iz regiona, a zatim i sa drugim parkovima na internacionalnom nivou. 23. i 24. decembra 2021. godine organizovana je prva posjeta Naučno-tehnološkom parku Beograd. Delegaciju NTP-a, pored kompletnog menadžment, tima činile su predsjednica i potpredsjednica Odbora direktora. Prvi dan posjete bio je namijenjen setu cjelodnevnih predavanja, diskusija, razmjene dobrih praksi kao i obilasku navedene institucije, dok je drugi dan, 24. decembar bio iskorišćen za obilazak drugih institucija koje služe razvoju i podršci inovativnog i biznis ekosistema Srbije među kojima je Fond za inovacionu djelatnost Srbije, a u svrhu jačeg umrežavanja sa svim relevantnim institucijama.

4. PROGRAMSKI SEKTOR

Opšti cilj programskog sektora je sadržajno i logistički organizovan set aktivnosti prilagođen ciljnim grupama i temama kompatibilnim sa ostalim aktivnostima NTP CG.

- *Treninzi / Obuke*
- *Inkubator*
- *Akcelerator*
- *Mentoring*

U toku 2021. godine radilo se na sljedećim programskim aktivnostima:

- a) U sklopu programskog sektora uspostavljena je saradnja sa kolegama iz projekta **BeSME finansiranog od strane Evropske Unije** čiji su konsultanti zajedno sa NTP-om CG pripremili set dokumenata i programa podrške kroz koji su zaposleni u NTP-u tokom prvog kvartala 2021. godine sa međunarodnim ekspertima prošli obuku za pružanje podrške budućim stanarima. U pomenutom paketu obuke, predstavnici NTP-a su imali prilike da se upoznaju sa različitim programima podrške za buduće korisnike te sa komunikacionom strategijom koju će NTP CG sprovoditi u narednom periodu.
- b) NTP je od maja 2021. godine učesnik projekta koji se realizuje pod pokroviteljstvom **European Investment Bank**, a čiji cilj je da se ojačaju kapaciteti „**Business support organizations**“ na Zapadnom Balkanu. Projekat se realizuje pod nazivom „**Technical Assistance to the Innovation Support Programme for Western Balkans supported by the European Investment Bank**“.

Program se u prvom dijelu podrške odnosi na organizovanje treninga i radionica, na sljedeće teme:

- a) Inovacije, marketing i komercijalizacija
- b) Pristup finansijama
- c) Digitalizacija
- d) Umrežavanje i razvoj ekosistema

Za 2022. Godinu planiran je nastavak aktivnosti koje se odnose na gore navedene teme, kao i realizacija studijske posjete, nekoj od sličnih institucija u EU (Estonija ili slične zemlje).

- c) Naučno-tehnološki park Crne Gore je od **01. novembra 2021.** godine upisan u **Registar inovativne djelatnosti** kao **INOVACIONA INFRASTRUKTURA** budući da je kao subjekat inovacione politike biti zadužen za pružanje podrške akterima inovacionog ekosistema u Crnoj Gori. Ovo se prije svega odnosi na infrastrukturnu podršku, budući da je prema klasifikaciji pretežne djelatnosti osnovna djelatnost NTP-a izdavanje i rentiranje prostora budućim stanarima zgrade. Osim infrastrukture, NTP će pružati i različite oblike programske i operativne podrške inovacionim subjektima, pa je samim tim bilo neophodno da svoje mjesto nađe i u pomenutom Registru.

4.1. BoostMeUp (Volume 2) – ključni programski projekat NTP-a

Predakceleracijski program BoostMeUp predstavlja nacionalnu platformu za razvoj inovativnog ekosistema u Crnoj Gori kroz razvoj modela finansiranja i pristupa kapitalu, kreiranje i širenje znanja, povećanje dostupnosti talenata, razvoj preduzetničke kulture i olakšan pristup tržištu. U septembru 2021. godine započete su prve aktivnosti na realizaciji druge generacije projekta BoostMeUp.

Program je u potpunosti usklađen sa strateškim i zakonodavnim okvirom za razvoj inovativne poslovne zajednice u Crnoj Gori i namjenjen je mikro i malim preduzećima (d.o.o.) registrovanim u poslednjih 12 mjeseci, sa sjedištem u Crnoj Gori, čiji je razvoj djelatnosti ili proizvoda vezan za inovativna rješenja, usluge i tehnologije u sledećim oblastima: poljoprivreda i hrana, energetika, ICT, prerađivačka industrija, medicina i kvalitet života, građevinarstvo i turizam a koji nijesu dobili finansijsku podršku veću od 10.000 EUR za razvoj iste ideje/inovacije kao i razvojnim timovima sačinjenim od punoljetnih, poslovno sposobnih osoba sa stalnim boravištem u Crnoj Gori a koji nijesu dobili finansijsku podršku veću od 10.000 EUR za razvoj iste ideje/inovacije.

Kroz program će u biti podržano minimum 15 prijavljenih timova, dok će 6 najuspješnijih dobiti podršku programa i u dijelu finansijskih sredstava.

Realizacija programa se odvija kroz 7 osnovnih grupa aktivnosti, a odnose se na ostvarivanje osnovnog i posebnih ciljeva programa. Program i njegove aktivnosti nadgledaće projektni tim sastavljen od 8 članova projektnog tima i 12 angažovanih regionalnih, EU i lokalnih eksperata koji će pružiti ekspertsku podršku projektnom timu i implementaciji definisanih grupa aktivnosti programa.

Program se sastoji iz 2 segmenta, i to nefinansijske i finansijske podrške. Nefinansijska podrška će podrazumjevati proces izgradnje novih znanja, vještina i iskustva kroz implementaciju petomjesečnog mentorskog programa u 6 modula (razvoj biznis modela, marketing i tržište, razvoj tehnologije i prototipiranje, prava intelektualne svojine, pitch, finansiranje), organizaciju meet-up-ova, key note predavanja i radionica, studijskih posjeta, usluge korišćenja coworking prostora Code Hub Nikšić, podršku četiri inovativne laboratorije IPC Tehnopolis: Laboratorije za industrijski dizajn – TECH lab, Biotehnološke laboratorije – Biolab, DATA centra i FILA inovacione laboratorije. Finansijska podrška podrazumjeva direktnu finansijsku podršku u iznosu od po 6.000,00 EUR po timu za potrebe daljeg razvoja ideje u skladu sa prepoznatim potrebama i poslatim prijedlozima budžeta za svaki od timova, u bliskoj saradnji sa angažovanim mentorima programa.

U okviru programa su definisani i jasno kvantifikovani indikatori na osnovu kojih će biti moguće jasno ocijeniti uspješnost realizacije druge generacije “BoostMeUp” predakceleracijskog programa.

Od ukupno 38 prijavljenih ekipa odabrano je 20 onih koje su pozvane na četvorodnevni Bootcamp odabrano je 6 najbolje ocijenjenih projekata: **Flatoro, Flash, Honey SWAT, Heart shaped box, BeBeep i Parkeasy** koji će primiti finansijsku i nefinansijsku podršku. Pored tih 6 timova odabrano je još 6 onih koji će primiti nefinansijsku podršku na projektu BoostMeUp (vol. 2): **Knap Design, NFT Go, ButtMade, Spectro i TempT.me.**

Bootcamp bio je podijeljen u 4 sljedeća segmenta, a trajao je u period od 7-10. decembra:

- a. Radionice (design thinking, razvoj startup projekata);
- b. Meet-up-ovi, key note predavanja;
- c. Grupni rad sa mentorima;
- d. Individualni rad sa mentorima.

Imajući u vidu da je u prethodnom periodu završen proces evaluacije definisano je 6 timova koji će dobiti finansijsku i nefinansijsku podršku, kao i 5 timova kod kojih je prepoznat potencijal, te njima biti ponuđena dodatna nefinansijska podrška.

5. MARKETING SEKTOR

Komunikacija sa svim stejkholderima je od esencijalnog značaja za uspješnost rada i sprovođenja planiranih aktivnosti NTP-a CG u budućem periodu. U prvih 6 mjeseci u toku 2021. godine, uspostavljen je osnov za definisanje strategije marketinške komunikacije, koja će biti finalizovana tokom ove i naredne godine uz pomoć eksperta koji radi u okviru projekta **BeSME**, kroz sljedeće kanale:

1. Mediji,
2. Website,
3. Email,
4. Promo materijali (Flajeri...),
5. Društvene mreže (Facebook, Linedin, Instagram, Twitter),
6. Youtube kanal.

Intenzivna promocija kroz digitalne medije (website i društvene mreže) predstavljala je osnovni model promocije NTP CG:

- **Website**

Website NTP CG www.ntpark.me osim informisanja, ima za cilj i povezivanje ciljnih grupa iz Crne Gore, kao i regiona. Na sajtu su redovno objavljivane vijesti o aktivnostima u kojima je NTP učestvovao, kao nosilac ili partner.

- **LinkedIn** <https://www.linkedin.com/company/ntparkcg>

Platforma je korištena za aktivnu komunikaciju i promociju aktivnosti NTP-a CG u okviru biznis zajednice.

- **YouTube**

https://www.youtube.com/channel/UCb1cCDm8ZQlrBD7OPfvmFgQ/featured?view_as=subscriber

- **Facebook** <https://www.facebook.com/NTPCrneGore>

Putem Facebook stranice NTP CG, redovno je obavještavana javnost o tekućim i predstojećim aktivnostima i ostalim aktuelnostima.

- **Twitter** <https://twitter.com/stpmne>

Twitter (TW) nije korišćen na zavidnom nivou jer je u planu njegovo intenzivnije korišćenje tek nakon ostvarivanja punog kapaciteta svih aktivnosti NTP-a u poslovnoj zgradi.

- **Instagram** <https://www.instagram.com/ntpcg?igshid=xjdkg3vkqdy9>

U ovoj godini povećana je interakcija putem mreže Instagram sa ciljnim grupama, naročito populacijom mlađom od 30 godina, kod kojih ova mreža ima veliku pažnju.

5.1 Realizovane marketing aktivnosti tokom 2021. godine

5.1.1 Meetup

Meetup je video konferencija koja se održava preko interneta, u realnom vremenu. Povezuje pojedince ili grupu pojedinaca koji održavaju webinar sa publikom slušalaca i gledalaca širom svijeta. U vrijeme pandemije, webinar su postali popularniji jer su predstavljali jedini način za održavanje planiranih sastanaka, intervjua, konferencija i slično.

Naučno - tehnološki park održao je prvi meetup u martu 2021. Godine a ciljna grupa su bili mladi ljudi, studenti i srednjoškolci. Svoje startap iskustvo je na prvom online webinaru "Faze razvoja start up-a" predstavila Maja Miljević, rukovodilac start-up sektora u Maestral solutions-u, osnivač brenda „Zdrava logika“ i osnivač konsultanske kompanije za start-up projekte na Balkanu „MM Consulting“. Iz Bosne i Hercegovine. Predavač je u toku dvosatnog programa govorila o početničkim greškama koje mladi preduzetnici najčešće prave, mentorskom iskustvu i savjetima kako od ideje do uspješnog biznisa.

5.1.2 Volonteri

Projekat volontiranja ima za cilj da uključi mlade ljude u rad Naučno - tehnološkog parka CG. Imajući u vidu da volonteri mogu biti glavna spona između organizacije i zajednice kao ambasadori organizacije, mogu doprijeti do velikog broja ljudi u zajednici – do svoje porodice, prijatelja, kolega i drugih ljudi. Koncept ovog programa je da studenti i mladi od 18 do 30 godina pruže svoju podršku i učestvuju u kreiranju medijskog sadržaja NTP-a. Trenutno, NTP ima saradnju sa 7 mladih volontera. Ovi kreativni pojedinci će u narednom periodu pisati tekstove iz oblasti inovacija, tehnologije i preduzetništva. Volontiranje daje mogućnost povezivanja mladih iz različitih sektora, podsticaj za razvoj timskog duha, ali i priliku da se pruži podrška zajednici.

5.1.3 Promocija preduzetničkog društva i aktivnosti

Poseban aspekt djelovanja NTP Crne Gore je i podrška u razvoju i komercijalizaciji inovativnih ideja i projekata kao i bliža saradnja između akademskog i privrednog sektora. Stim u vezi, tokom 2021. godine radili smo i na promociji preduzetničkog društva i aktivnosti unutar UCG-a. Studenti, koji predstavljaju jedan veoma bitan segment ciljne javnosti, upoznati su sa misijom i vizijom NTP-a kao i programima namijenjenim njima. U drugom dijelu godine NTP imao je direktnu posjetu Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore gdje smo studentima održali predavanje o značaju preduzetništva i preduzetničkih inicijativa, te ih upoznali sa programima podrške koje realizuje NTP CG. Studentima Fakulteta za turizam i hotelijerstvo predstavili smo potencijale inovaciono-preduzetničkog ekosistema u CG putem Zoom sastanka.

5.1.4 Eksterni kanali komunikacije

U cilju što bolje, pravovremene i potpunije informisanosti ciljne grupe, ali i šire javnosti o aktivnostima NTP-a CG, marketing sektor je konstantno komunicirao sa predstavnicima medija na lokalnom i nacionalnom nivou. Predstavnici medija su redovno obavještavani o svim aktivnostima, aktuelnostima i događajima, pozivani su da medijski isprate događaje. NTP CG je takođe radio na širenju i ostvarivanju što boljih odnosa sa medijima, kako bi javnost bila što bolje informisana i shvatila značajnu ulogu koju NTP CG ima u oblasti svog djelovanja.

Osim toga, veliki broj partnera koje NTP CG ima prepoznao je značaj aktivnosti koje su sprovedene, pa je zabilježen i veliki broj dijeljenja informacija sa njihovom publikom, čime je ostvaren i veći doseg informisanosti i prepoznatljivosti NTP-a CG širom regiona.

5.1.5 IT PORTAL

Kao izuzetno važna aktivnost u marketing sektoru jeste pokretanje inicijative i osmišljavanje zajedničkog projekta kreiranja prvog crnogorskog IT portala. Nosioци ovog projekta su NTP i ICT CORTEX-a u saradnji sa Crnogorskim Telekomom. Ovaj Web portal bi imao zadatak da plasira provjerene informacije iz svijeta tehnologije i pravovremeno izvještava o trendovima u navedenoj oblasti. Savjeti stručnjaka, biznismena i drugih djelatnika u oblasti tehnologije za one koji žele da se ostvare u ovoj oblasti ili još razmišljaju da li da uplivaju u te vode bili bi važan alat za razvoj ove djelatnosti u Crnoj Gori. Navedeni web portal bi bio mjesto gdje početnici, ali i iskusni djelatnici mogu da komuniciraju, da se povezuju, uspostave saradnju i pokrenu zajedničke inicijative. Projekat je u fazi finalizacije i njegova realizacija se očekuje tokom 2022. godine.

6. MEĐUNARODNA SARADNJA I UMREŽAVANJE

U sklopu aktivnosti kojima se NTP CG pozicionira kao centralna institucija inovaciono-preduzetničkog ekosistema u Crnoj Gori, sproveden je niz aktivnosti na uspostavljanju međunarodne saradnje i umrežavanja, sa ciljem kreiranja i implementacije aktivnosti koje se tiču ostvarivanja postavljenih ciljeva i zadataka. Najznačajnije aktivnosti su:

- a) U sklopu programskog sektora uspostavljena je međunarodna saradnja sa kolegama iz projekta **BeSME finansiranog od strane Evropske Unije** čiji su konsultanti zajedno sa NTP-om CG pripremili set dokumenata i programa podrške kroz koji su zaposleni u NTP-u tokom prvog kvartala 2021. godine sa međunarodnim ekspertima prošli obuku za pružanje podrške budućim stanarima.
- b) Naučno-tehnološki park Crne Gore smatra da je od izuzetne važnosti uspostaviti saradnju sa naučno tehnološkim parkovima, kao i sa ključnim činiocima Regionalnog i Evropskog

inovaciono-preduzetničkog ekosistema. **23. i 24. novembra 2021. godine** izvršni direktor Naučno-tehnološkog parka Crne Gore potpisao je **memorandume o saradnji sa Naučno-tehnološkim parkom Beograd i Naučno-tehnološkim parkom Čačak** u svrhu saradnje, umrežavanja, prenosa primjera dobre prakse i otvaranja vrata strateške saradnje ove dvije institucije. Pored umrežavanja sa ova dva strateški važna partnera, saradnja je formalizovana i potpisani su i memorandumi o saradnji i sa **Biznis Inkubatorom Novi Sad i Preduzetničkim centrom Banja Luka**.

- c) U toku 2021. godine potpisani su brojni memorandumi o saradnji, pri čemu je poseban fokus bio na saradnji sa brojnim studentskim organizacijama. Ovo iz razloga što saradnja i pružanje podrške mladim ljudima, prevashodno studentima, predstavlja jedan od glavnih pravaca djelovanja NT Parka kako bi se u budućnosti kreirao podsticajan ambijent pogodan razvoju saradnje i pružanju podrške različitim inicijativama. Ovo za cilj ima podsticanje inovacija, preduzetništva i kreativnog razmišljanja kod mladih ljudi, što se postiže zajedničkim akcijama upravo sa predstavnicima tog sektora. Iz tog razloga, 2021. godine potpisani su memorandumi o saradnji sa **Crnogorskom asocijacijom studenata arhitekture i Unijom mladih preduzetnika Crne Gore**.

7. MENADŽMENT I OSOBLJE NAUČNO-TEHNOLOŠKOG PARKA CRNE GORE

Menadžment NTP-a je u prethodnom periodu pažljivo upravljao resursima i postigao zavidne rezultate uz raspoloživa sredstva i ljudske kapacitete. Nije bilo značajnog zapošljavanja niti neracionalnog trošenja sredstava. Do sada realizovane aktivnosti su u skladu sa programskim ciljevima i predstavljaju objektivnu sliku trenutnih mogućnosti i ograničenja koje NTP kao organizacija ima. Ukoliko se žele postići još bolji rezultati potrebno je ojačati tim, uložiti značajnija sredstva i završiti objekat NTP CG.

Trenutno osoblje Naučno-tehnološkog parka Crne Gore sastoji se od 5 radno angažovanih lica, sljedeće strukture:

- I. **Izvršni direktor** - *Menadžerski ugovor o radu zaključen: 26.12.2019. godine i važi do 25.12.2023. godine. Potpisan od strane OD nakon sprovedenog javnog konkursa;*
- II. **Menadžer za programske aktivnosti** - *Ugovor o radu na neodređeno od 29.04.2021 nakon sprovedene interne zakonske procedure;*
- III. **Menadžer za projektne aktivnosti** - *Ugovor o radu na neodređeno od 29.04.2021 nakon sprovedene interne zakonske procedure;*
- IV. **Menadžer za marketing i komunikacije** - *Ugovor o djelu od 18.01.2021. do 18.10.2021. godine; Ugovor o djelu od 18.10.2021. do 18.10.2022. godine;*

- V. **Asistent u projektnom sektoru** - Ugovor o stručnom osposobljavanju; 15.01.2021. do 15.10.2021. godine; Ugovoro djelu od 18.10.2021. do 18.10.2022. godine;
- VI. **NTP CG se prijavio na program Stručnog osposobljavanja visokoškolaca u Crnoj Gori**, oglašavajući potrebu za 2 pripravnika: ekonomista i pravnik. Za oglašena mjesta, primljeno je jedno lice na poziciju pravnika.

8. FINANSIJSKI ASPEKTI POSLOVANJA

Uloga koju finansijski sektor ima u NTP-u CG, usmjerena je na sljedeće aktivnosti:

- Redovne aktivnosti na praćenju, analizi i planiranju finansija; komunikacija sa resornim Ministarstvom, komunikacija sa finansijskim institucijama, fakturisanje usluga, praćenje potraživanja i praćenje rokova u izmirivanju obaveza, izvještavanje i planiranje itd.
- NTP CG je i obveznik Zakona o javnim nabavkama, te finansijski sektor odnosno službenik za javne nabavke vodi računa o pažljivoj primjeni navedenog Zakona - procedurama nabavke, pravovremenom izvještavanju Upravi za javne nabavke, Agenciji za sprječavanje korupcije, donošenju Plana javnih nabavki.
- Još jedan od zadataka koji je finansijski sektor obavljao tiče se finansijskog praćenja i izvještavanja za potrebe međunarodnih i nacionalnih projekata.

Realizovane aktivnosti u 2021. godini uključivale su:

- aktivnosti usmjerene na pripremu i implementaciju projektnih aktivnosti;
- aktivnosti usmjerene na realizaciju ciljeva zacrtanih Planom rada za 2021. godinu.

8.1 FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2021. GODINU

U 2021. godini društvo je generisalo prihode iz nekoliko različitih izvora. Interni finansijski poslovi podrazumijevaju redovne aktivnosti na praćenju analizi i planiranju finansija, kao i komunikaciju sa resornim Ministarstvom.

Kada su u pitanju rashodi, ukupan iznos rashoda za 2021. godinu iznosio je **98,882.45 eura**.

Tabela br. 1 - Rashodi

RASHODI		
1	TROŠKOVI SREDSTAVA ZA RAD	277.81
a	Troškovi kancelarijskog materijala (rokovnici, hemijske, itd.)	203.91
b	Troškovi kancelarijske opreme (web kamera, slušalice)	73.90
2	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	7,148.83
a	Troškovi reklame i propagande (dizajn i štampa promo materijala)	1,494.35
b	Troškovi usluga štamparije (pečat i inventarske pločice)	65.00
	Trošak potraživanja nadokande za 3D štampu od strane kompanija	5,589.48
3	TROŠKOVI NEPROIZVODNIH USLUGA	3,081.45
a	Računovodstvene usluge	1,452.00
b	Pravne usluge	100.00
c	Troškovi hostinga (A2 i Zoom)	147.51
d	Usluge revizije projektne dokumentacije (inženjer)	1,000.00
e	Troškovi ostalih neproizvodnih usluga (kurir...)	75.84
f	Troškovi naknada za bankarske usluge	306.10
4	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA, TROŠKOVI PO OSNOVU UGOVORA O DJELU I OSTALI TROŠKOVI	85,408.94
a	Porezi na lična primanja	4,620.88
b	Doprinosi za PIO	7,701.60
c	Doprinosi za zdravstveno osiguranje	4,364.40
d	Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	256.96
e	Troškovi NETO zarada	34,400.00
f	Troškovi naknada po ugovoru o djelu (2 zaposlena, 2 trenera sa projekta, fotograf)	16,571.79
g	Troškovi bonusa (8. mart)	190.99
h	Troškovi naknada za članove Odbora direktora	15,929.56
i	Troškovi putnih naloga (po službenim putovanjima)	1,372.76
5	TROŠKOVI SLUŽBENIH PUTOVANJA, KETERINGA I NAGRADA	2,238.41
a	Trošak poklona (za partnere)	60.50
b	Troškovi hotelskog smještaja za službena putovanja	846.23
c	Troškovi hrane i kateringa (ručkovi, katering...)	932.38
d	Troškovi nagrada (učesnici na treningu u sklopu projekta)	399.30
6	OSTALI MATERIJALNI TROŠKOVI	727.01
a	Trošak goriva (za službene potrebe)	377.01
b	Troškovi sponzorstava i donacija	350.00
	UKUPNI RASHODI	98,882.45

Od ukupnog iznosa rashoda za 2021. godinu, iznos rashoda po osnovu javnih nabavki je **6,131.46 eura**. Sljedeće stavke u tabeli br. 2 odnose se na stavke iz Plana javnih nabavki br. #654 za 2021. godinu (iz tog razloga na nekim stavkama stoji 0 eura, jer iako je planom bilo predviđeno drugačije, sredstva na navedenu planiranu stavku nijesu utrošena u toku 2021. godine).¹

Tabela br. 2 – Rashodi po osnovu javnih nabavki

RASHODI PO OSNOVU JAVNIH NABAVKI		
1	Promotivni materijal	822.80
2	Kancelarijski materijal	256.82
3	Rashodi za gorivo	377.01
4	Nabavka kancelarijske opreme	73.90
5	Štampani materijal	102.85
6	Toneri za štampače	12.09
7	Nabavka hrane i pića za potrebe kancelarije	-
8	Računovodstvene usluge	1,452.00
9	Reprezentacija	932.38
10	Usluge turističkih agencija	-
11	Hotelske usluge	846.23
12	Usluge štampanja	-
13	Usluge oglašavanja i marketinga	1,179.54
14	Poštanske usluge	75.84
15	Usluge mobilne i fiksne telefonije	-
UKUPNI RASHODI (javne nabavke)		6,131.46

U nastavku slijedi pregled priliva i odliva po osnovu projekata koji su završeni u toku 2021. godine, ili su u toku realizacije. Riječje o tri projekta od kojih je jedan završen u oktobru, a druga dva su u toku realizacije:

1. **Building the blue biotechnology community in the Mediterranean (B-BLUE);**
2. **WBC-RRI.NET;**
3. **Increasing youth digital literacy to mitigate COVID-19 effects i**
4. **BoostMeUp 2.**

¹ Troškovi javnih nabavki razlikuju se od rashoda u cjelini, jer planom nijesu obuhvaćeni svi mogući troškovi poslovanja u toku jedne godine, već samo predviđeni rashodi vezani za uobičajeno poslovanje kompanije.

Tabela br. 3 – B-Blue projekat

Building the blue biotechnology community in the Mediterranean (B-BLUE)		
1	PRILIVI u 2021. godini	3,985.12
a	Prva uplata	3,230.00
b	Druga uplata	755.12
2	ODLIVI (rashodi vezani za projekat) u 2021. godini	9,457.65
	Plate osoblja na projektu	7,387.45
a	Reprezentacija (hotelski smještaj, hrana...)	1,158.90
b	Promotivni materijal (dizajn i štampa promo materijala)	145.20
c	Putni nalozi (za službena putovanja u sklopu projekta)	700.10
d	Trošak goriva (u službene svrhe na projektu)	66.00
REZULTAT PROJEKTA NA KRAJU 2021. GODINE		(5,472.53)

Ovaj obračun uključuje plate osoblja angažovanog na projektu za period od oktobra 2020. do decembra 2021. godine. Uzimajući u obzir da uplata po tom osnovu još uvijek nije bilo (uplata će biti onda kada lead partner odobri troškove), iz tog razloga je i rezultat na kraju 2021. godine negativan. Taj novac biće uplaćen u toku 2022. godine, a odnosi se na prethodni izvještajni period. Ukupan rezultat projekta Building the blue biotechnology community in the Mediterranean (B-Blue) u toku 2021. godine, je **(5,472.53 eura)**.

Tabela br. 4 – WBC-RRI.NET

WBC-RRI.NET		
1	PRILIVI u 2021. godini	70,556.25
a	Prvi priliv	70,556.25
2	ODLIVI (rashodi vezani za projekat) u 2021. godini	15,228.23
a	Trošak osoblja	13,731.44
b	Indirektni troškovi (kancelarijski mat., oprema, takse...)	1,496.79
REZULTAT PROJEKTA NA KRAJU 2021. GODINE		55,328.02

Dosadašnja realizacija projekta uključivala je samo troškove angažmana 2 člana osoblja na realizaciji projekta po 40% radnog vremena, dok direktnih troškova u navedenom periodu nije bilo. Navedeni period uključivao je međutim indirektno troškove. Ukupan rezultat projekta WBC-RRI.NET iznosi **55,328.02 euro**.

Tabela br. 5 – Increasing youth digital literacy to mitigate COVID-19 effects

Increasing youth digital literacy to mitigate COVID-19 effects		
1	PRILIVI u 2021. godini	15,478.72
a	Ostatak uplate iz 2020. godine	5,276.29
b	Druga uplata	6,671.28
c	Treća uplata	3,531.15
2	ODLIVI (rashodi na projektu) u 2021. godini	15,414.71
a	Trošak osoblja na projektu	5,040.00
b	Trošak honorara trenerima	9,476.18
c	Reprezentacija (katering, nagrade...)	724.30
d	Troškovi reklame i propagande	174.23
REZULTAT PROJEKTA NA KRAJU 2021. GODINE		64.01

Realizacija projekta završena je 13. oktobra 2021. godine pri čemu je zabilježen pozitivan finansijski rezultat u 2021. godini koji iznosi **64.01 euro**.

Tabela br. 6 – BoostMeUp 2

BoostMeUp 2		
1	PRILIVI U 2021. godini	2,160.00
a	Prva uplata	1,080.00
b	Druga uplata	1,080.00
2	ODLIVI U 2021. godini	2,160.00
a	Trošak honorara za osoblje	2,160.00
REZULTAT PROJEKTA NA KRAJU 2021. GODINE		-

Realizacija projekta počela je u septembru 2021. godine pri čemu je do kraja godine bilo dvije uplate po osnovu tog projekta, u ukupnom iznosu od **2,160.00 €**.

Ukupno ostvareni prihodi društva za 2021. godinu su **146,903.80 eura**.

Tabela br. 6 – Prihodi

PRIHODI U 2021. GODINI		
1	UPLATE PO OSNOVU PROJEKATA U 2021. GODINI	86,903.80
a	B-BLUE	3,985.12
b	WBC.RRI.NET	70,556.25
	Increasing youth digital literacy to mitigate COVID-19 effects	10,202.43
c	BoostMeUp 2	2,160.00
2	UPLATE IZ BUDŽETA CRNE GORE	60,000.00
a	Ministarstvo ekonomskog razvoja Crne Gore	60,000.00
UKUPNI PRIHODI U 2021. GODINI		146,903.80

Tabela br. 7 – Finansijski rezultat na kraju 2021. godine

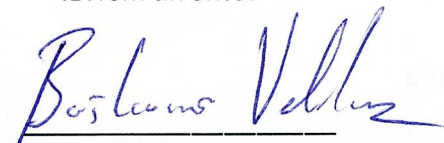
FINANSIJSKI CASH FLOW U 2021. GODINI		
1	PRIHODI u 2021. godini	146,903.80
2	RASHODI u 2021. godini	98,882.45
STANJE NA KRAJU 2021. godini		48,021.35

Neophodno je pomenuti da su sve stavke finansijskog poslovanja kreirane na bazi „cash flow-a“, pa će samim tim način obračuna i kreiranja završnih računa (BS i BU)² u računovodstvu imati različit rezultat od finansijskog rezultata dobijenog po našoj metodi (cash in – cash out).³

ZAKLJUČAK

Ovaj Izveštaj je sastavljen sa ciljem informisanja odbora direktora o aktivnostima NTP-a CG u prethodnom periodu. Sadrži sve detaljne informacije uključujući i finansijski izveštaj koji je predmet izrade nakon završetka kalendarske godine. Presentacija izveštaja o radu sa finansijskim izveštajem za 2021. godinu dostavljen je Odboru direktora na usvajanje, a nakon toga i Vladi Crne Gore na informaciju.

Izvršni direktor


Velibor Bošković

Predsjednica Odbora direktora


Žana Kovijanić-Vukićević

Podgorica, April 2022

² Računovodstvo projekte i prilive po osnovu projekata tretira odvojeno od prihoda, pa samim tim dolazi i do razlike završnih računa od finansijskog rezultata navedenog u Izveštaju;

³ Naučno-tehnološki park Crne Gore još uvijek nema osposobljenu zgradu za svoje redovno poslovanje, i samim tim, ne postoje izvori prihoda kompanije dok se ista ne završi. Ovo znači da se redovno poslovanje kompanije u prethodnom, i u periodu do otvaranja zgrade zasniva na prilivima od projekata koji obezbeđuju redovan tok poslovanja. Ovi prilivi od strane računovodstva nijesu tretirani kao prihodi kompanije, pa dolazi do razlike u završnim računima.